

DE REFORMATIE

WEEKBLAD TOT ONTWIKKELING VAN HET GEREFORMEERDE LEVEN

DIE OWE JEUGD VERNIEUWT ALS EENS ARENDS PSALM 103:3

Onder redactie van Prof. Dr V. Hepp, Dr K. Schilder, Dr C. Tazelaar en Dr J. Waterink

Medewerkers: Dr H. A. van Andel, Solo; Drs J. van Andel, 's-Gravenhage; Dr R. E. van Arkel, Utrecht; N. Basse, Amsterdam; Dr Henry Beets, Grand Rapids; Dr Joh. C. Breen, Amsterdam; Dr K. Fernhout, Vreeland; Prof. Dr F. W. Grosheide, Amsterdam; Prof. Dr T. Hoekstra, Kampen; Dr G. Keizer, Tiel; Dr B. A. Knoppers, Amsterdam; Dr J. G. Kunst, Arnhem; Dr G. R. Kuiper, Haarlem; Dr H. W. Laman, Assen; Dr C. Lindeboom, Amsterdam; Dr S. O. Los, 's-Gravenhage; Dr J. W. Marmelstein, Amsterdam; Dr P. C. Meijster, Rotterdam; Dr J. C. de Moor, Utrecht; Dr J. C. Rollmann, Utrecht; Dr J. Thijss, Meppel; Dr J. Veldkamp, Hilversum; Dr D. H. Th. Vollenhoven, 's-Gravenhage; Dr J. de Vries, Tilburg; Dr J. D. Wielenga, Hoofddorp; Mr J. A. de Wilde, 's-Gravenhage.

Adres der Redactie:

Prof. Dr V. HEPP, Van Broeckstraat 14, Amsterdam.

Drukkers-Uitgevers:

OOSTERBAAN & LE COINTRE, Goes

Tel. No. 58 — Postrekening No. 36000.

Abonnement: f1.25 per drie maanden bij vooruitbetaling.

Voor 't Buitenland en Ned-Indië f9.— per jaar.

Advertentiën: 25 cent per regel.

INHOUD: De Heilige Schrift en de beginselen der wetenschap III. — Uit de Schrift: De laatste vijand (1 Cor. 15: 26). — Kerkelijk Leven: Leergeschieden in de Chr. Ger. Kerk in Amerika III. Predikantenruil. Kerkelijke Radio. — Geestelijke Adviezen. — Uit het Pol. en Soc. Leven: Schuldgrenzen. — Populair-Wetensch. Schetsen. — Opvoeding en Onderwijs: Ons Hooger Onderwijs. — Wjsbegeerte: Iets over Ziekte. — Literatuur en Kunst: Albert Verwey. — Uit de Buitenl. Kerken: Rapport v. d. Bond v. Gerof. Kerken naar het Presbyteriaansche Kerkstelsel (Oostelijke afd.) 1924—25. — Perschoon. — Kerknieuws.

DE HEILIGE SCHRIFT EN DE BEGINSELEN DER WETENSCHAP.

III.

Er behoort voeding te zijn tusschen ons Gereformeerde volk en onze wetenschap. Ons volk heeft geloofd te waardeeren. Zijn belangstelling kan het best worden aangemoedigd niet zozeer door popularisering der wetenschap, als wel door bij wederzijdsche ontmoeting over de beginselen te handelen. Immers is de geloovige wetenschap gebouwd op het geloofige weten.

Bij de vraag, welke betekenis de Heilige Schrift heeft voor de wetenschap, moet gelet worden op twee uitersten. Het eerste is dit, dat men — en terecht — wetenschappelijke beginselen put uit de Schrift en daarna — en dit ten onrechte — door deductie, door afleiding, uit die beginselen heel de werkelijkheid wil construeren. Dat nu gaat niet aan. De werkelijkheid moet empirisch worden onderzocht. Dat mag niet aan de ongelooftige wetenschap worden overgelaten. En het is dat empirisch onderzoek, waarvoor onder onze menschen nog niet voldoende waardeering wordt gevonden.

Maar nu de andere strooming. Men kan niet zeggen, dat deze onder ons veel voorkomt.

Een enkele maal mag eens iets de aandacht trekken, waarvan we vragen: zou dat geen symptoom kunnen zijn?

Doch over het geheel schuurt ze langs onze erre heen.

Toch eischt evenwichtigheid, dat we ook voor dat uiterste de oogen open houden.

Het tekort aan waardeering van het empirisch onderzoek kan, als het tot ons bewustzijn doordringt, wel eens geheel omslaan in een tekort aan waardeering voor de beginselen, welke de geloofige wetenschap ontleent aan de Schrift.

Wij leven nu eenmaal gaarne in uitersten. Accentverlegging valt ons zooveel gemakkelijker dan harmonie nastreven.

Daarboven worden we gedurig door vragen, welke de ongelooftige of ook een onvoldragen wetenschap ons stelt, als aan een heksenproef onderworpen.

Men begint vaak met het praedikaat „wetenschappelijk” ons te ontzeggen.

Voor ons, zoo legt men ons ten laste, staat het resultaat van het empirisch onderzoek van de voren vast.

Wij kneeden het in de vormen van onze beginselen, leggen het in den oven van ons geloof en het komt er als op bestelling uit.

Dat empirisch onderzoek bij u, zoo gaat men voort, is eigenlijk een wassen neus.

Ge koudt het evengoed nalaten.

Of ook beschuldigt men ons van onoprechtheid. Ge komt, zoo klinkt het vriendelijk in onze richting, natuurlijk tot dezelfde konklusies als wij.

Uw wijze van wetenschappelijk arbeiden staat daar borg voor.

Maar ge durft er niet voor uitkomen.

Anders wordt gij in uw kring voor dood verklaard. Ge wordt gesteendigd.

Zelfs zijn er orthodoxe christenen, die een heel eind in dit vaarwater meezeilen.

Natuurlijk, zeggen ze, heeft de Schrift betekenis voor een wetenschap als de theologie. Daar gaat het om God. En hoe zal men die leeren kennen buiten zijn openbaring in Christus, welke haar dokumentatie heeft ontvangen in den bijbel.

Doch wat biedt de Schrift voor andere wetenschappen, die buiten het territorium van het religieus-ethische liggen?

Wat heeft de Schrift te zeggen voor de filosofie. Deze gaat immers van de realiteit uit, zoowel in u als buiten u?

Wat heeft de Schrift te zeggen voor de taalwetenschap? Voor vergelijkende taalstudie legt zij niet het minste gewicht in de schaal. En in het empirisch onderzoeken der talen en het vergelijken daarvan gaat immers de taalwetenschap op?

Wat heeft de Schrift te zeggen voor de vaderlandsche geschiedenis? Gij vindt er niets over Karel den Groote en Willem van Oranje in.

Wat heeft de Schrift te zeggen voor de rechtswetenschap? Ze weet van de verschijnselen onzer dagen, forensische psychologie, ontoerekenbaarverklaring, wisselrecht enz. niets af.

Wat heeft de Schrift te zeggen voor de sociologie of oeconomie? De toestanden van nu verschillen zoo enorm van die van vroeger, dat de bijbel nooit als maatstaf dienen kan. Zij gedooft zelfs de slavernij.

Wat heeft de Schrift te zeggen voor de Scheikunde? Zelfs de grondformule van water komt er niet in voor.

Wat heeft de Schrift te zeggen voor de natuurkunde? Van soortelijk gewicht, moleculen en zoo leest gij daarin toch niets?

Wat heeft de Schrift te zeggen voor de sterrenkunde? Zij huldigt immers nog het verouderde ptolomeische wereldbeeld?

Wat heeft de Schrift te zeggen voor de anatomie? Verschillende inwendige deelen en deeltjes van het lichaam zijn haar onbekend.

Wat heeft de Schrift te zeggen voor de geneesmiddelenleer? Er wordt geen enkel medicijn in genoemd.

Wat heeft de Schrift te zeggen voor de physiologie? De wetten der stofwisseling zijn haar onbekend.

Neen, zoo eindigt men, met de Schrift komt gij bij de wetenschap, uitgezonderd dan de Theologie, niets verder.

Beginnels strekken hun heerschappij tot hier niet uit.

Empirisch onderzoek is hier het een en het al. En dat maakt soms indruk.

Zooveel indruk, dat zonen van Gereformeerden huize, die zich aan de een of andere Openbare Universiteit toelieden op een exacte wetenschap, welke aan de Vrije Universiteit niet wordt gedoed voor zulk een redeneering zijn bezweken.

Zij wijdden zich aan het empirisch onderzoek. Zij zagen er het eind niet van.

Zij kwamen, naar zij meenden, geen beginselen op hun weg tegen.

Het empirische overwoerde bij hen het principiële.

En weg waren zij.

Verloren voor onze wetenschap.

Daarom raakt dit andere uiterste in zeker opzicht toch ook ons.

Het mag dan ook niet buiten bespreking blijven.

HEPP.

UIT DE SCHRIFT.

De laatste vijand.

1 Cor. 15: 26.

Bekend is Paulus' woord in zijn opstandingshoofdstuk, dat de laatste vijand, de dood zal worden te niet gedaan.

Maar, zooals het met overbekende woorden en uitdrukkingen meer gaat, wat wordt in het spraakgebruik der vromen over dien laatste vijand dikwijls geheel verkeerd gesproken.

Dan wordt het sterven voor den Christen beschouwd als de laatste vijand, die moet worden bekampt.

Nu is de bedoeling daarvan ongetwijfeld goed. Nadruk wordt er dan op gelegd, dat het lijden des doods het laatste is, waarna aan het leed dezer wereld een einde komt.

En zij sluit evenzeer aan de levenspraaktijk aan,

inzooverre, dat de geloovigen dikwijls door de gedachte aan het sterven worden verschrikt en benauwd en daardoor de dood hun als een vijand toeschijnt.

Maar toch is deze beschouwing voor de Schrift onhoudbaar. De dood is voor Gods kinderen geen vijand meer.

Hij is een afsterfing van de zonden en een door-gang tot het eeuwige leven.

Wanneer de dood in 1 Cor. 15 genoemd wordt de laatste vijand dan geschiedt dat met name in betrekking tot God en Christus.

De dood is een vijand van God.

Want Hij verderft Gods werken.

Hij verontreinigt de schepping Gods en neemt er den adem en de heerlijkheid van weg.

Den mensch, Gods beeld, verlaagt hij tot vormloos stof.

Werke de dood onbestreden door, het lofied der Serafijnen op de heerlijkheid Gods, waarvan de narde vol is, zou moeten verstommen.

En de dood is ook een vijand van Christus. Want Christus is het leven.

In zijn opstanding is Hij de levensvorst. Het graf ontroofde Hem zijn eere. De Paschmorgen bracht Hem zijn glorie weer.

Daarom, als Christus uit de dooden verreezen is en door Zijn hemelvaart geheel aan den dood is ontvloeden, dan ontbrandt er in de nieuwe be-deeling een worsteling tusschen leven en dood, die eerst in 't eind der eeuwen ten volle zal worden beslecht.

Eerst moeten de overheden, de machten en de krachten onschadelijk worden gemaakt.

In een eeuwenkamp zal in volk na volk de macht van het rijk der duisternis worden gebroken en de hellemaakt worden teruggedrongen.

Al de vijanden zullen onder Zijn voeten worden gelegd en dus ten volle onderworpen.

Dan is het de ure van Christus.

Dan straalt de Zoon des menschen in den ongebonden glans van Zijn Middelaarsheerlijkheid.

En dan wordt ook de laatste vijand vernietigd.

Want de dood en de hel worden na het gericht geworpen in den pool des vuurs. (Openb. 20: 14). De dood is dan geheel tot overwinning verslonden.

Sterven is dan niet meer mogelijk.

Doodsschaduwen verbleekten bij het licht der opgaande zon.

Eeuwig, onsterfelijk leven is aller deel.

Het Koninkrijk Gods is een rijk van licht en van leven.

Aldaar zal geen nacht zijn, geen rouw en geen dood.

Bij de werelddhervorming door Christus' tweede komst wordt ten laatste ook de dood uitgebannen.

En Gods kinderen ontvangen de onverderfelijke en onbevlekkelijke en onverwelkelijke erfenis. Het leven der heerlijkheid Gods.

1 Cor. 15 leert ons, dat dit vrucht is van Christus' lichamelijke opstanding.

Inderdaad, we zijn wedergeboren tot deze levende hoop door de opstanding van Christus uit de dooden.

Petrus vertroost er de verstrooiden mede en Paulus onderwijst er de Corinthiërs in, opdat zij niet zouden dwalen en vreezen.

Hebt ook gij het ter harte genomen?

En kent ook gij er den troost van?

J. G. KUNST.

KERKELIJK LEVEN.

Leergeschieden in de Chr. Ger. Kerk in Amerika.

III.

De Synode van Kalamazoo stelde drie punten vast: 1. er is een gunstige gezindheid Gods jegens de menscheit in het algemeen, en niet alleen jegens de uitverkorenen; 2. er is een bontgeeling der zonde in het leven van den enkelen mensch en in de samenleving; 3. ook de onwedergeborenen kunnen zoogenaamde burgerlijke gerechtigheid doen.

Zondag te Utrecht van het tekort des jaars eindigde

Op Woensdag 27 Leiden, de prov. Kerken in Zuid

HK.

RE.

en A. Vethagen

KEBK.

N. C. Posthumus en J. J. v. d.

J. J. Stam te en en J. W. P.

Sider te Cohard ed. te Cheribon.

te Dussen. uumelstijk. boek.

te Cheribon, met

J. Vernoulen te

Tekst: 1 Cor. 5:

ds. 5: 30.

20: 27 en 32.

S HET TIJD

te tekenen op

NIGERLE

ENADE

ESCHIE PREDIKATIE

e vijftiende Jaar

thane begonste

Als No. 3 van den

verschiet

melvaart,

te over Efeze 1: 24

W. J. J. VELDER

te wekelijksche

verschijnen als

G. kunnen dueren

Zondag zijn bezorg

zijzonder geschied

zenden aan hen de

de gelegenheid al

daags geregeld op

ar het Bedehuis.

U het adres opged

ndergeteekende van

te toezending per p

aanvraag wordt

nummer gaarne

gezonden.

is per jaargang f8

5 cent per weel

huis, betaalbaar p

kertijd verschiet

denzelfde titel:

KEKELIJSCHIE

PEDIKATIEN

OVER DEN

ELBERGSCHEN

TECHISMUS

DOOR

de Moos Zondag 18

KULIPER = 916

MELIPSTER = 1723

ILK = 2531

VAN ARKEI. = 3339

HELENGA = 4044

KERNHOUT = 4532

Prijs per jaargang

(pl.m. 15 cent p

franco thuis, p

r per halfjaar.

De verschijning

ling zijn gelijk aan

in den gewoen

g.

J. B. KOK te KANPE